

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 23. august 2024 har udvalget efter ønske fra Anne Hegelund (EL) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 342

Der findes ikke en dækkende definition af hverken forskningsfrihed eller akademisk frihed i danske retskilder, som kan danne grundlag for samspil mellem universiteter og omverdenen, herunder myndigheder og indre organisering og ledelse af danske universiteter. Det er en alvorlig mangel, der kan være med til at forklare de store problemer med forskningsfrihed, som er dokumenteret i flere undersøgelser og internationale sammenligninger, senest i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds årsrapport fra 2023. En helt basal forudsætning i nutidens komplekse, dynamiske og internationale forskningssystem er, at der findes en klar og dækkende definition af, hvad begrebet dækker over, og hvilke forudsætninger der skal være til stede for at forskningsfrihed kan trives. Det kunne en kommission være med til at etablere. Hvilke fordele og ulemper ser ministeren ved et forslag om, at der nedsættes en kommission af eksperter, der på basis af en internationalt anerkendt definition af forskningsfrihed skal udrede, hvilke forudsætninger, der skal være til stede, for at forskningsfriheden kan realiseres bedst muligt i Danmark? Ministeren bedes i forlængelse heraf oplyse, om ministeren vil tage initiativ til, at en sådan kommission nedsættes?

Svar

Akademisk frihed, forskningsfrihed, forskeres ytringsfrihed og undervisningsfrihed har afgørende betydning for, at vi i Danmark har forskning af høj kvalitet og relevans, og som samtidig nyder stor legitimitet i samfundet. Det skal vi værne om.

Det fremgår af universitetsloven, at universiteterne har forskningsfrihed, og at universiteterne skal værne om både universitetets og den enkelte forskers forskningsfrihed samt om videnskabetikken. Det er dermed et centralt ansvar hos universitetsledelsen at sikre forskningsfrihed både for den enkelte forsker og på et institutionelt plan.

Universiteterne skal påse, at det ansvar bliver forvaltet på den bedst mulige måde. Jeg mener, at det er det rigtige sted at placere ansvaret – tæt på forskningen og tæt på praksis. Men det er meget vigtigt for mig, at det ansvar bliver efterlevet.

20. september 2024

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Bredgade 40-42
DK-1260 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
510076

Det var derfor med bekymring, at jeg noterede mig Danmarks Forsknings- Innovationspolitiske Råds (DFIR) rapport *Universiteter for fremtiden (2023)*, der bl.a. anfører, at en stor andel af de adspurgte forskere, der beskæftiger sig med kontroversielle emner, frygter repressalier.

Jeg har bl.a. i lyset af DFIR's rapport igangsat en opdatering af *Den danske kodeks for integritet i forskning*, som bl.a. skal understøtte, at forskningsfriheden bliver efterlevet i det daglige. Universiteterne indgår i arbejdet, så der sker en kobling til praksis. Det fremgår af DFIR's rapport, at rådet vurderer, at forskningsfriheden bør kunne styrkes inden for universiteternes nuværende styrings- og finansieringsrammer.

Det afgørende for mig er, at vi tager hånd om udfordringerne der, hvor de opstår i det daglige. Det er min vurdering, at det for nuværende vil være mere effektivt end et større udredningsarbejde forankret i en central kommission.

Med venlig hilsen

Christina Egelund